

ผู้สำเร็จในการปกครองระดับท้องถิ่นของไทย : ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของ
กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี ทิวประเทศ พ.ศ. 2528

นายประทีป จงสีบธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

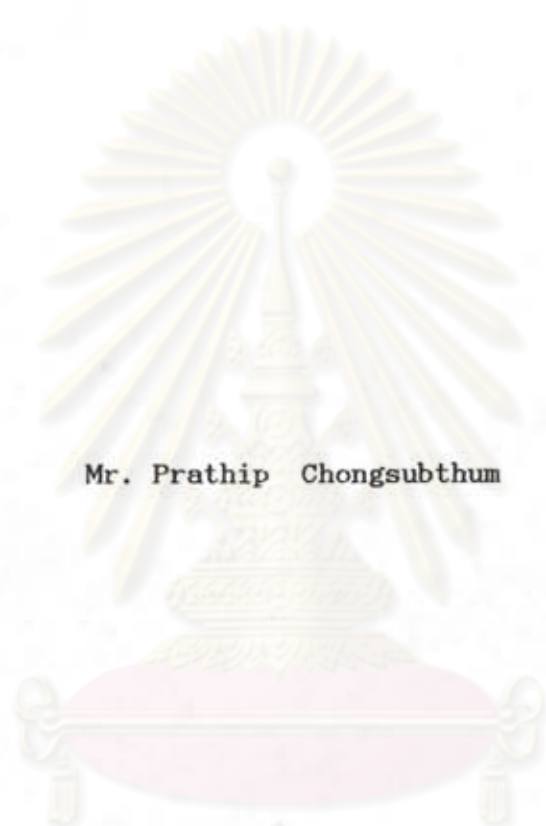
ISBN 974-566-389-1

011760

I76๒๒๑150

Women Leadership in the Thai Local Administration
: A Study of the Role of Women Village and
Tumbon Chiefs Throughout the Country
in the Year 1985

Mr. Prathip Chongsubthum

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Arts
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University
1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผู้สำเร็จในการปกครองระดับท้องถิ่นของไทย : ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของ
กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี ทิวประเทศ พ.ศ. 2528
โดย นายประทีป จงสืบธรรม
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กมล สุขhaniช-ขันทปราบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... ควบค้บัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ม่องแก้ว)

..... กรรมการ
(นายไพโรจน์ พรหมสำสัน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมล สุขhaniช-ขันทปราบ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผู้นำสตรีในการปกครองระดับท้องถิ่นของไทย : ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำ
 ของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศ พ.ศ. 2528
 ชื่อ นายประทีป จงสืบธรรม
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กนลา สุขพานิช-ชั้นพราม
 ภาควิชา ปกครอง
 ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความสนใจในเรื่องของการต่อสู้เรียกร้องให้สตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองและสังคม โดยมีพื้นฐานความเชื่อที่ว่าอำนาจทางการเมืองควรที่จะได้มีการแบ่งสรรให้กับประชาชนทุกระดับชั้น โดยไม่จำกัดเพศ ชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา หรือ ความมั่งคั่ง สตรีและบุรุษควรจะได้รับความสะดวกและมีสิทธิที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเท่าเทียมกัน

ทุกวันนี้ ในสังคมไทยได้เปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมบทบาทสตรีในการเมืองระดับท้องถิ่น ทั้งในระดับเทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด จนได้มีการแก้ไขกฎหมายเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของบุคคลที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยเปิดโอกาสให้ทั้งชายและหญิงมีโอกาสเท่าเทียมกันในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา และการที่สตรีเข้ามาดำรงตำแหน่งกำนันก็ดี ผู้ใหญ่บ้านก็ดี มีฝ่ายที่ยึดติดอยู่กับความคิดเดิม ๆ ในเรื่อง "สตรีเป็นช้างเท้าหลัง" วิตกว่าสตรีจะหาหน้าที่ได้ดีเพียงใด จะสามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาชนบทได้หรือไม่ จะสามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคนานัปการ ได้หรือไม่ จากปัญหาข้อสงสัยดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้ และเลือกหัวข้อ "ผู้นำสตรีในปกครองระดับท้องถิ่นของไทย : ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศ พ.ศ. 2528" มาศึกษาเพื่อเป็นการพิสูจน์ในประเด็นข้อสงสัยดังกล่าว

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามไปยังกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศ เพื่อขอทราบข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีเอง เช่น ข้อมูลด้านสถานภาพ

เศรษฐกิจและสังคมของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน นโยบายการบริหารและการปกครอง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้มองเห็นภาพรวมเกี่ยวกับบทบาททางการบริหารการปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี โดยนำไปหาความสัมพันธ์ในแง่การแสดงบทบาทหน้าที่ที่อาจแตกต่างกันออกไปของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีแต่ละท้องถิ่น กับตัวแปรที่สำคัญต่าง ๆ เช่น อายุ สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับผู้นำดั้งเดิมในท้องถิ่น ประสบการณ์การทำงานในชุมชน และลักษณะชุมชนในเขตปกครอง โดยวิธีการศึกษาได้นำเอาทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำทางการเมืองการบริหาร แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของสตรีทางการเมือง มาประกอบกับอำนาจและหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์

จากผลการศึกษาพบว่า ในการเป็นผู้นำทางการบริหารการปกครอง กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีสามารถแสดงบทบาทได้ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การเสริมสร้างควมมั่นคงแก่ชุมชน งานป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้าย การดูแลและควบคุมงานสถิติและทะเบียนต่าง ๆ ในหน้าที่ การประสานงานและให้ความช่วยเหลือกับทางราชการ การทำให้ชาวบ้านรักและสามัคคีและการแสดงบทบาทเป็นตัวแทนราษฎรในการรับรู้ปัญหา และติดต่องานต่าง ๆ ซึ่งปรากฏว่า กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีต่างให้ความสำคัญกับบทบาทข้างต้นแตกต่างกันออกไป ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวมีตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญ คือ อายุ สถานภาพสมรส การมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับอดีตผู้นำในท้องถิ่น ประสบการณ์การทำงานในชุมชนของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี และลักษณะชุมชนที่ปกครอง ขณะที่ตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี ไม่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างในการแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานบริหารการปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีเลย

นอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจว่า ไม่ว่าแนวโน้มการแสดงบทบาทด้านการบริหารการปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีจะต่างกันไปในลักษณะใดก็ตาม ผู้นำท้องถิ่นสตรีส่วนใหญ่ก็ได้รับการยอมรับในบทบาททางการเมืองการปกครอง ทั้งจากประชาชนในชุมชนและข้าราชการบนอำเภอ อันเป็นตัวชี้ที่สำคัญที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการแสดงบทบาททางการเมืองการปกครอง และยืนยันถึงความสามารถในการเข้ามามีบทบาทในการเมืองระดับ

ท้องถิ่นได้ดีไม่แพ้ชาย

ในส่วนของการศึกษาถึงความสำเร็จในการแสดงบทบาททางการบริหารการปกครอง ของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี ผู้ศึกษาได้ศึกษาวิเคราะห์จากแนวทางในการแสดงบทบาทหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้นำแต่ละคนว่าสามารถทำหน้าที่ได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและที่สังคมคาดหวังไว้หรือไม่ ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการศึกษาพฤติกรรม การบริหารการปกครองดังกล่าว ได้แก่ ความกล้าที่จะตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ ความสามารถในการใช้ความรู้และเหตุผล ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และความกระตือรือร้นสนใจในการทำงาน ซึ่งพบว่าจากการที่กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีเพิ่งเข้ามามีบทบาททางการเมืองการบริหารระดับท้องถิ่น ไม่กี่ปีมานี้เอง ประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานตลอดจนการเรียนรู้เทคนิคการทำงานโดยตรงยังมีไม่เพียงพอ จึงทำให้กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีส่วนใหญ่ยังขาดความเชื่อมั่นในการวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจด้วยตัวเอง ซึ่งผู้ศึกษามั่นใจว่าในอนาคต หากกำนันผู้ใหญ่บ้านสตรีได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงานจากการอบรม การแนะนำจากส่วนราชการต่าง ๆ และการได้รับการกล่อมเกลารวมทั้งการเมืองด้านต่าง ๆ มากขึ้น ก็จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในบทบาทการใช้เหตุผล เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ตัดสินใจปัญหาได้เพิ่มมากขึ้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถแสดงข้อพิสูจน์ยืนยันได้ว่า กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีสามารถแสดงบทบาทความเป็นผู้นำในระดับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี จนกระทั่งได้รับการยอมรับในภาวะความเป็นผู้นำจากทั้งข้าราชการและประชาชนในพื้นที่ ในการแสดงบทบาทความเป็นผู้นำของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีก็สามารถรับผิดชอบและปฏิบัติงานด้านงานปกครองได้ เช่นเดียวกับกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านชาย จะแตกต่างกันไปบ้างก็ในด้านบทบาทที่มุ่งทำงานเพื่อสนองตอบใครมากกว่ากัน คือระหว่างประชาชน ชุมชน หรือนโยบายทางราชการ ตลอดจนความแตกต่างกันในพฤติกรรมการบริหารการปกครอง ซึ่งอาจจะเกิดจากการขาดการเรียนรู้ และการฝึกอบรมอย่างพอเพียงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงคาดหวังว่ากำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีจะสามารถแสดงความเป็นผู้นำของตนได้อย่างเต็มที่มากขึ้น เช่นเดียวกับชายทุกประการ หากจะมีการเสริมสร้างและพัฒนา ด้านศักยภาพการทำงานของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการรังสรรค์ทรัพยากรบุคคลที่เป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติโดยรวม.

Title of Thesis : Women Leadership in the Thai Local Administration:
A Study of the Role of Women Village and Tumbon
Chiefs Throughout the Country in the Year 1985.

Name : Prathip Chongsubthum

Advisor : Associate Professor Dr. Kanala Sukhabanich-Khantaprap

Department : Department of Government

Academic Year : 1985

Abstract

The thesis focuses on the increasing role and leadership of women in local politics. It is based on the belief that political power should be evenly distributed among the population regardless of their class, sex, ethnicity, religion and wealth. Thus women and men should have equal rights in participating in politics of the nation.

Although, the modern Thai Government had extended the equal right for women to participate in politics, especially in voting, since 1932, the opportunity for women to run in an election to become Village Chiefs has just opened up in 1982. Significant change in the law concerns with the qualifications of the applicants to the position of Village and Tumbon Chiefs in which men and women are given equal rights of access to those positions. Nevertheless, there are who shall believe that women should be the follower of men. Their main suspicion usually focuses upon the effectiveness of women occupying the leadership position, questioning whether they can provide active leadership in rural development or capable of coping with the numerous problems. These issues constitute the basic themes of interest of this study. The objective of this study is to examine those issues in the hope of clarifying some of these issues.

In carrying out this study, questionnaires were sent out to the Women Village and Tumbon Chiefs all over Thailand in order to obtain some basic information about the Women Village and Tumbon Chiefs, their social-economic status as well as their work. The information is useful in giving a general idea of the general performance of these women leaders. A comparison was made between the women leaders of different localities. The idea is to identify the determinant factors such as age, marital status, economic status, relationship with their predecessors, experience in community work and the details of the communities within which they operate. For purpose of analysis, the study draws upon the theoretical issues on the role of women leadership in politics and the power and authority of Village and Tumbon Chiefs as stated in the provincial Administration Act, B.E. 1955.

The main finding of the research show that women leaders who work as Village and Tumbon Chiefs are able to play effective roles in the ensuring the well being of the people, in ensuring stability, in the administrative chores of keeping records and statistics thus effectively coordinating with the government provincial authorities, in creating a collective sense of belonging among the inhabitants and in representing the community in being aware of the problems facing it. The emphasis which the Women Village and Tumbon Chiefs perform their different roles described above vary according to several determinant factors such as age, marital status, kinship ties with the former leader of the community, experience in community work and the specific conditions of the communities. The social and economic status of the Women Village and Tumbon Chiefs however, do not have any impact on the women's role in their work.

Another interesting point is that regardless of the variations in the effectiveness of the role of Women Village and Tumbon chiefs in the various localities, their status as leader in politics and in local administration is recognized both by the people and by the local government authority. This point can be taken as an indicator of success in the fulfillment of their leadership role as well their equal potentiality in carrying out the duties of the leadership role as well as men.

In evaluating the success of their work performance, a comparison was made between the work carried out by these women leaders and the needs and the expectation of the people in their communities. Several determinant factors can be identified: the courage to take decisions, the ability to use their knowledge and their reasoning power in coming up with solutions to the immediate problems of the community, the enthusiasm in work. Results of the study show that the Women Village and Tumbon Chiefs who have recently been appointed to those positions and have not acquired adequate knowledge and experience tend to lack the confidence in analyzing the problems and in making decisions by themselves. With training and advice from the local government authority however, there is no doubt that these women leaders will gain greater confidence in fulfilling their role responsibilities.

The final conclusion of the study is that the Women Village and Tumbon Chiefs can effectively perform their role as community leaders to the extent that their leadership role are recognized by own their people and by the local government authority. They have the capacity to take on full responsibility and can undertake administrative tasks as well as men. There might be variations as to the end goals of their work, i.e, whether,

the end is to serve the people, the community or the government's policy. There are also differences in the work performance which is determined by the lack of adequate knowledge and training from the responsible agencies. Providing that these women leaders gain more support in these areas, there is no doubt that the potential of the Women Village and Tumbon Chiefs can be fully developed and that female leaders will have equal potential as men in performing these tasks. Such a move would be a major step in the development of the human resources for the long term benefit of the nation.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. กนลา สุขหาณิช-ชั้นพราย ซึ่งได้รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเป็นผู้ชี้แนะแนวทางและให้คำปรึกษาในการเขียนวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตธนารักษ์ หัวหน้าภาควิชาปกครอง ซึ่งได้ให้เกียรติเป็นประธานการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ม่วงแก้ว และคุณไพโรจน์ พรหมสาส์น ผู้อำนวยการกองปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้เขียนแล้ว ยังได้ให้ความกรุณาเป็นพิเศษร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ด้วย ผู้เขียนขอขอบคุณท่าน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศที่ได้กรุณาตอบคำถามเพื่อประกอบการศึกษาและการเขียนวิทยานิพนธ์ทุกท่าน และขอขอบพระคุณ คุณปริญญา อุดมทรัพย์ หัวหน้าฝ่ายปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง และรองศาสตราจารย์ มาลีนี้ วงษ์สิทธิ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาในการตรวจเนื้อหาและให้คำแนะนำในด้านงานวิจัยแก่ผู้เขียน คุณพินิจ ลาภอนานนท์ ผู้ช่วยและให้คำปรึกษาในการวิจัย คุณสุรัตน์ คงตัน และคุณวิภาณันท์ ทรัพย์สมบูรณ์ ผู้ช่วยในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ และความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน จากน้อง ๆ ที่สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณณัฐ คงชนะ หัวหน้างานภาษีและรายได้ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผู้เขียน ตลอดจนข้าราชการและลูกจ้างทุกคนในหน่วยงานนี้ รวมทั้งเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ที่ผู้เขียนยังไม่ได้เอ่ยนามถึง ความดีใจ ๆ ที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบให้แก่ครูบาอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งหลายทั้งปวงแก่ผู้เขียน คุณพ่อซึ่งได้ล่วงลับไปแล้ว และคุณแม่ซึ่งมีความหวังอันแรงกล้าต่อความสำเร็จในชีวิตของลูก ๆ คุณวาทิ จงสืบธรรม ภรรยา และวาสิตา (ออย) จงสืบธรรม บุตรสาว สำหรับความผิดพลาดใด ๆ ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ส
สารบัญภาพ	ศ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ สมมติฐาน และขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	15
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	15
สมมติฐานการวิจัย.....	16
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	16
วิธีการศึกษาวิจัย.....	16
วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
การกำหนดตัวแปรในการวิจัย.....	17
อุปสรรคหรือข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย.....	19
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	20
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
แนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง.....	21
ความหมายของความเป็นผู้นำ.....	21
ลักษณะของผู้นำ.....	23
ภาวะความเป็นผู้นำ.....	28
บทบาทความเป็นผู้นำและความสำเร็จของความเป็นผู้นำ.....	29

	หน้า
แนวความคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำสตรี	34
แนวความคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำสตรีและการมีบทบาททางการเมือง.....	34
กรอบแนวความคิดเพื่อการวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของผู้นำสตรี	
ในระดับท้องถิ่นในปัจจุบัน.....	43
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยเรื่องสตรีไทย : บทบาทในการเป็นผู้นำทางการบริหาร.....	47
การศึกษาปัญหาและอุปสรรคผู้นำท้องถิ่นสตรี.....	48
โครงการวิจัยผู้นำท้องถิ่นสตรี - ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์และการส่ง	
แบบสอบถามทางไปรษณีย์.....	49
โครงการวิจัยผู้นำท้องถิ่นสตรี - ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	
ประชาชน.....	50
สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย.....	52
ปัญหาชนสตรีไทย : การศึกษาทัศนคติทางการเมืองและสังคมของอาจารย์สตรี	
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตประสานมิตร)	
และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.....	53
บทที่ 3 โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	
บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามขนบธรรมเนียมประเพณีและค่านิยมของสังคมไทย...	56
ความเป็นมาในอดีต.....	56
ลักษณะการปกครองท้องถิ่นของไทย.....	57
ประเพณีการปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน ของไทย.....	61
โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมาย.....	62
การเลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน.....	62
อำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน.....	65

บทที่ 4	สตรีกับการเป็นผู้นำทางการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น	
	การเข้ามามีบทบาทในฐานะผู้นำท้องถิ่นของสตรีในปัจจุบัน.....	82
	การแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สิทธิแก่สตรีสมัครเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้.....	85
	แนวนโยบายของกรมการปกครองเกี่ยวกับบทบาทและสิทธิสตรีในการเข้ารับราชการ ในสายงานปกครอง.....	96
บทที่ 5	ผู้นำสตรีในการปกครองระดับท้องถิ่นปัจจุบัน	
	เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ - สังคมของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี.....	104
	สภาพพื้นที่ในเขตปกครอง.....	109
	ภูมิหลังของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี.....	111
	แนวทางในการบริหารและการปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี.....	117
	สรุป.....	123
บทที่ 6	การแสดงบทบาทและความสำเร็วจนในงานด้านการปกครองของผู้นำท้องถิ่นสตรี	
	การแสดงบทบาทของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี.....	125
	อายุ.....	129
	สถานภาพสมรส.....	132
	ฐานะทางเศรษฐกิจ.....	134
	ความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับผู้นำดั้งเดิมในท้องถิ่น.....	136
	ประสบการณ์การทำงานในชุมชน.....	138
	ลักษณะชุมชน.....	140
	ความสำเร็วจนในงานด้านการปกครองของผู้นำท้องถิ่นสตรี	143
	ความกล้าที่จะตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ.....	145
	ความสามารถในการใช้ความรู้และใช้เหตุผลในการทำงาน.....	148
	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า.....	151
	ความกระตือรือร้นสนใจในการทำงาน.....	152

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะจากผู้นำท้องถิ่นสตรี.....	155
ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นสตรี.....	155
ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการแสดงบทบาทของผู้นำท้องถิ่นสตรี.....	157
สรุป.....	159
บทที่ 7 บทสรุป	161
บรรณานุกรม	179
ภาคผนวก	186
ประวัติ	213

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

	หน้า
ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศ..	107
ตารางที่ 2 การจำแนกประเภทการจ้างงานของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี.....	116
ตารางที่ 3 การจำแนกบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี.....	128
ตารางที่ 4 การแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	130
ตารางที่ 5 การแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	133
ตารางที่ 6 การแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	135
ตารางที่ 7 การแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี จำแนกตามการมีสัมพันธภาพเครือญาติกับผู้นำดั้งเดิมในท้องถิ่น.....	136
ตารางที่ 8 การแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี จำแนกตามประเภทการจ้างงานในชุมชน.....	139
ตารางที่ 9 การแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรี จำแนกตามลักษณะชุมชนในเขตปกครอง.....	141
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการแสดงบทบาทหน้าที่ด้านงานปกครองของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านสตรีตามความสัมพันธ์ของตัวแปรอิทธิพลต่าง ๆ.....	165

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 1 แสดงสัดส่วนการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองระหว่างเพศชายและเพศหญิง ตามจินตนาการของดูเวอร์แยร์.....	5
รูปที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของ การเป็นผู้นำทางการเมืองในระดับท้องถิ่น.....	173

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย